

mismul și noblețea camenilor acestui pământ, care își făuresc o viață liberă, demnă și prosperă.

În uriașa desfășurare de energii creatoare, care transpun în realitate programul dezvoltării României în cincinalul 1986—1990 și în perspectivă pînă în anul 2000, elaborat de Congresul al XIII-lea al P.C.R., cultura noastră socialistă și în acest context și viața muzicală au nelimitate perspective de afirmare.

Pe temelia realizărilor meritorii obținute pînă în prezent, este o datorie de onoare să ne implicăm în continuare cu întreaga capacitate de muncă și creație, cu mintea și cu inima, în opera istorică de transpunere în viață a politicii partidului nostru, pentru creșterea în continuare a rolului militant al culturii muzicale în viața spirituală a României socialiste.

Cecilia STAN

DIN ACTIVITATEA UNIUNII COMPOZITORILOR

Vizita de informare și documentare organizată de Uniunea Compozitorilor și muzicologilor și Conservatorul „Ciprian Porumbescu“ din București pe Valea Jiului

Sînt cunoscute și apreciate activitățile organizate de Uniunea compozitorilor și muzicologilor în direcția legăturii cu masele. În procesul muncii eroice, desfășurată pe șantierele patriei, muzicienii noștri au găsit întotdeauna importante surse de inspirație, realizînd opusuri a căror valoare este sporită de forța realității vieții.

Am participat, în perioada 8—14 iunie 1985, la o deosebit de utilă vizită de documentare organizată de Uniunea compozitorilor și muzicologilor și Conservatorul „Ciprian Porumbescu“ din București pe Valea Jiului. Răspunzînd invitației Comitetului de partid al Municipiului Petroșani, un grup de compozitori, muzicologi și critici muzicali — în frunte cu prof. univ. Nicolae Călinoiu, președintele Uniunii compozitorilor și muzicologilor și rectorul Conservatorului „Ciprian Porumbescu“ din București, — Ccorul „Madrigal“ dirijat de artistul emerit Marin Constantin, studenți și cadre didactice ale Conservatorului, au purtat un fertil dialog artistic cu oameni ai muncii care își desfășoară activitatea în puternicele centre miniere Petroșani, Lupeni, Uricani, Vulcan, Petrița. Vizita a fost organizată în cadrul „Lunii manifestărilor politico-ideologice, cultural-educative și sportive“, desfășurată anual în bazinul car-

bonifer al Văii Jiului, sub genericul „Lăudă omului muncii și creației sale“. Din delegația muzicienilor participanți la această acțiune au făcut parte: Wilhelm Berger, secretar al Uniunii compozitorilor și muzicologilor; Pascal Bentoiu, Mircea Chiriac, Dumitru Capoianu, Temistocle Popa, Vasile Donose, Teodor Bratu, Constantin Arvinte, Smaranda Oțeanu, Ion Chioreanu. În mijlocul minierilor, reuniți în sălile de apel, sau cu ocazia concertelor ce au avut loc la Teatrul de Stat din Petroșani, Pa-

latul cultural din Lupeni, cluburile din Uricani, Vulcan, Petrila, — formația corală „Madrigal“, dirijată de inegalabilul maestru al baghetei Marin Constantin, studenții Adrian Ispas — vioară (clasa prof. Modest Ifinchi). Dan Avramovici — clarinet (clasa prof. Ion Cudalbu), acompaniați la pian de asistent universitar Ovidiu Cucu, au realizat momente artistice de o puternică forță emoțională. Am ascultat lucrări din creația compozitorilor noștri — Ciprian Porumbescu, Vasile Jianu, I. D. Chirescu, A. Pașcanu, R. Paladi, M. Marbe, T. Bratu, V. Donose, M. Moldovan, M. Constantin, T. Teodorescu, F. Hubic, — precum și pagini din muzica universală, madrigale renaștentiste, lucrări de G. Ph. Telemann, P. Sarasate.

Cu mult interes au fost primite, de către muzicieni, amănunțele privind felul în care se desfășoară procesele de producție în întreprinderile miniere vizitate. Prezent la cele mai multe dintre întâlnirile muzicienilor cu oamenii muncii, tovarășul Viorel Faur, prim secretar al Comitetului municipal de partid Petroșani, a subliniat importanța ce trebuie acordată unor asemenea vizite. Reușita acestei acțiuni datorăm, în bună măsură, sprijinului acordat de factorii de resort din cadrul Comitetului municipal de partid Petroșani, tovarășului Constantin Iovănescu — secretar cu probleme de propagandă și tovarășului Valeriu Coandrăș — responsabilul sectorului muncă politică de masă.

Cuvinte pline de căldură au fost adresate delegației muzicienilor de către tovarășa Cornelia Stănescu — președintele Comitetului municipal de cultură și educație socialistă Petroșani, cu ocazia concertului ce a avut loc în sala Teatrului de stat din Petroșani.

Cu bucurie și sinceră prețuire au fost primiți oaspeții bucureșteni la întâlnirile cu oameni ai muncii care activează în întreprinderile industriale de pe Valea Jiului. Conducerile întreprinderilor au făcut cunoscute condițiile noi, speciale în care se desfășoară munca harnicilor minieri din această puternică zonă industrială a țării. Se cuvine să numim câteva din gazdele întâlnirilor la care au participat muzicienii bucureșteni: **Combinatul minier Valea Jiului**: — ing. Costescu Iulian, director general al Combinatului minier Valea Jiului; ing. Abraham Otto, inginer șef al Combinatului minier Valea Jiului; Bîrsan Iosif, contabil șef al Combinatului minier Valea Jiului. — **Întreprinderea minieră Uricani**: — Bololo Corneliu, primarul orașului Uricani; Făgaș Petru, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului orășenesc de partid Uricani; ing. Alexandru Blaj, directorul Întreprinderii miniere Uricani; Hamz Traian, secretarul Comitetului de partid al Întreprinderii miniere Uricani; Stoi Nicolae, președintele Comitetului sindicatului de la Întreprinderea minieră Uricani. — **Întreprinderea minieră Valea de Brazi**: — ing. Schreiter Carol, directorul Întreprinderii miniere Valea de Brazi; ing. Bogdan Bu-

zor, director tehnic al Întreprinderii miniere Valea de Brazi. — **Întreprinderea minieră Lupeni**: — Resiga Ican, primarul orașului Lupeni; Pădureanu Ioan, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului orășenesc de partid Lupeni; ing. Gheorghe Marchiș, directorul Întreprinderii miniere Lupeni; Vlad Nicolae, secretarul Comitetului de partid al Întreprinderii miniere Lupeni; Gomo Nicolae, secretar adjunct cu probleme de propagandă și contabil șef al Întreprinderii miniere Lupeni; Angheluș Aurel, președintele Comitetului sindicatului de la Întreprinderea minieră Lupeni; Condoiu Maria, președinta Comitetului de femei de la Întreprinderea minieră Lupeni. — **Întreprinderea minieră Vulcani**: — ing. Bocan Iosif, directorul Întreprinderii miniere Vulcani; Crișan Arpad, secretarul Comitetului de partid de la Întreprinderea minieră Vulcani; Lăzărescu Gheorghe, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului orășenesc de partid Vulcani; Pupăzan Vasile, secretar cu probleme organizatorice la Comitetul orășenesc de partid Vulcani. — **Întreprinderea minieră Paroșeni**: — Constantin Matei, secretarul Comitetului de partid al Întreprinderii miniere Paroșeni. — **Întreprinderea minieră Petrila**: — David Gavrilă, primarul orașului Petrila; ing. Marhon Aurel, directorul Întreprinderii miniere Petrila; ing. Grăjdan Grigore, inginer șef al Întreprinderii miniere Petrila; Șerban Gheorghe, președintele Comitetului sindicatului de la Întreprinderea minieră Petrila. La dezbaterile organizate la Petroșani, între muzicieni și oameni ai muncii, au mai participat tov. dr. ing. Bacu Anton, directorul Întreprinderii de piese de schimb și reparații utilaj exploatare miniere și tov. Celofan Constantin, directorul Direcției comerciale a municipiului Petroșani.

Prezentăm, în continuare, câteva dintre opiniile muzicienilor care au făcut parte din delegația ce s-a deplasat la întâlnirea cu oamenii muncii de pe Valea Jiului.

Prof. univ. Nicolae CĂLINOIU:

„Acțiunile din cadrul «Lunii manifestărilor politico-ideologice, cultural-educative și sportive» din localitățile Văii Jiului, s-au desfășurat în climatul de puternică efervescență a vieții noastre politice și social-economice, a muncii însuflețite a întregului nostru popor, mobilizat plenar de istoricele documente adoptate de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, documente care prefigurează în mod strălucit, cu clarviziune științifică și cutezanță revoluționară, liniile principale și direcțiile de perspectivă ale dezvoltării României contemporane, pe drumul glorioș al socialismului și comunismului.

Vizita de informare și documentare — organizată de Uniunea compozitorilor și muzicologilor și Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București — a constituit pentru noi slujitorii artei sunetelor un fericit prilej de a lua contact cu realitatea clocotitoare din Valea Jiului, de a cunoaște niște oameni minunați, de a ne întâlni cu harnicii mineri din acest bazin carbonifer, care asemenea întregii noastre națiuni sînt ferm angajați să întîmpine cu noi și mari succese în muncă împlinirea a două decenii de la cel de-al IX-lea Congres al partidului, piatră de hotar în amplul proces de înfăptuire a socialismului și comunismului în România socialistă, perioadă pe care, cu profundă mîndrie patriotică, poporul nostru o numește «Epoca Nicolae Ceaușescu».

În cadrul acestei deplasări noi ne-am propus trei obiective :

Mai întîi am dorit să realizăm o mai bună informare și documentare a noastră despre viața și activitatea oamenilor muncii din această parte a țării și să cunoaștem, mai îndeaproape, marile transformări socialiste din această zonă a puternicului și importantului bazin carbonifer al Văii Jiului ; în al doilea rînd, de a ne reîntîlni cu formațiile muzicale de amatori din localitățile municipiului, cu care, ca și în anul trecut, am realizat un valoros schimb de experiență — prezentă fiind și formația corală «Madrigal» a Conservatorului «Ciprian Porumbescu» — purtînd împreună o serie de discuții interesante pe probleme de repertoriu, interpretare, tehnică a cîntului și dirijatului ; cel de-al treilea obiectiv a fost acela de a prezenta o suită de concerte-dezbateri atît în sălile de apel cit și în cluburi muncitorești din Petroșani, Lupeni, Uricani, Vulcan și Petrița, concerte susținute de corul «Madrigal», cadre didactice și studenți ai Conservatorului «Ciprian Porumbescu» din București.

Concertele prezentate de corul «Madrigal», de cadrele didactice și studenții Conservatorului s-au bucurat de aprecieri deosebite și au fost amplu comentate în ziarul local «Steagul Roșu». Referitor la întîlnirea cu minerii din Uricani, în una din cronicile apărute în presa locală, se spune : «În sala de apel a I. M. Uricani cîntecul românesc a pătruns pe poarta larg deschisă a inimilor minerilor, într-o vibrată «Cîntare a României» a tot ceea ce poate însemna tradiție, cultură, dragoste de viață — o viață demnă, pe care o trăim azi în România Socialistă».

Și dacă succesele corului «Madrigal» nu mai constituie o surpriză, fiind apreciat, atît în țară cit și peste hotare, ca una dintre cele mai bune formații muzicale de acest gen, m-am bucurat în mod deosebit pentru succesul obținut de studenții Conservatorului, tinere speranțe ale artei interpretative muzicale românești, a căror apariție în concertele prezentate în localitățile din Valea Jiului, ca și cu alte prilejuri, constituie, pe de o parte, o contribuție a acestora la nobila operă de educare a ma-

selor, iar pe de altă parte o întregire a însuși programului lor de pregătire ca viitori artiști-cetățeni ai României Socialiste.

Acțiunea efectuată în Valea Jiului, organizată de Uniunea compozitorilor și muzicologilor, împreună cu Conservatorul «Ciprian Porumbescu», se înscrie în suita contactelor permanente pe care noi muzicienii le avem cu oamenii muncii din diferite sectoare ale vieții economico-sociale pentru mai buna noastră informare și documentare, în vederea realizării unor lucrări valoroase, inspirate din realitățile socialiste ale patriei, lucrări care să exprime, în forme artistice elevate, aspirațiile oamenilor muncii din țara noastră, elanul lor constructiv, sensibilitatea aleasă și optimismul ce caracterizează poporul nostru, constructor al socialismului.

Este de altfel, o datorie patriotică și cetățenească pentru noi toți muzicienii de a reda în lucrările pe care le creăm și le interpretăm, realitățile care ne înconjoară, dinamismul vieții noastre sociale, încrederea în viață și în viitorul luminos al patriei făurit sub conducerea înțeleaptă a partidului, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu .

Și tocmai de aceea considerăm ca foarte necesară și binevenită vizita de informare și documentare pe care am efectuat-o în Valea Jiului și atît Uniunea compozitorilor și muzicologilor cit și Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București vor continua și în viitor să organizeze astfel de acțiuni, care trebuie să devină, într-o și mai mare măsură, o permanentă în activitatea noastră.

La unison cu întregul nostru popor și noi muzicienii, ca slujitori ai artei sunetelor — compozitori, muzicologi, interpreți, ca dascăli de frumos — ca oameni ai acestei țări și ai acestui timp, sîntem ferm hotărîți să ne îndeplinim, la nivelul exigențelor actuale, sarcinile ce ne revin din marea program adoptat de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, privind edificarea noii societăți și a omului nou, pe măsura cerințelor spirituale și morale ale societății noastre socialiste.

Conștiința timpului prezent, hotărîrea de a pași înaintea acestui timp, transformarea sentimentului istoriei în program de luptă și acțiune pentru întreaga noastră națiune, își află exemplara întruchipare în viața și activitatea

tovarășului Nicolae Ceaușescu, eminent conducător de partid și de stat, militant neobosit pentru înflorirea continuă a României Socialiste, personalitate strălucită a lumii contemporane, luptător consecvent pentru cauza socialismului, păcii și colaborării internaționale, bărbatul ce deschide drumul marilor împliniri spre care a năzuit dintotdeauna poporul român.“

Wilhem BERGER :

„În decursul întâlnirilor cu oamenii muncii de pe Valea Jiului, la Petroșani, Lupeni, Uricani, Vulcani, Petrița am admirat sensibilitatea și receptivitatea pentru frumos, căldura auditoriului care a urmărit cu însuflețire și vie participare, mesajul muzicii, fie în sălile de apel ale minelor, fie în cluburile muncitorești ale acestora. În acest cadru festiv și totodată climat de muncă, am aflat despre realizările harnicilor mineri din această minunată parte a țării, le-am cunoscut aspirațiile în materie de artă, am aflat despre activitatea formațiilor artistice de amatori, corale și de fanfară, unele fiind conduse de tineri absolvenți ai Conservatorului „Ciprian Porumbescu“. Consider că este o inițiativă bună a Uniunii compozitorilor și muzicologilor de a participa la îndrumarea formațiilor artistice de amatori, de a crea noi cîntece pentru astfel de formații, de a întreține un dialog fertil cu acești iubitori ai muzicii care — trebuie spus — au propriile lor tradiții în acest sens. Sint convins că acțiunile de felul acesta vor fi continuate rodnic și în viitor“.

Pascal BENTOIU :

„În prea scurta vizită întreprinsă în frumoasele orașe ale bazinului carbonifer Valea Jiului m-au impresionat, în mod deosebit, două rînduri de fenomene : primul este cel referitor la uriașul volum al investițiilor, cel de al doilea — drag inimii mele — cuprinde entuziasmantul răspuns pe care publicul succesivelor manifestări ale corului «Madrigal» l-a dat acestei atît de subtile muzici. Fără îndoială că inițiativa unei asemenea vizite de cunoaștere reciprocă este extrem de pozitivă“.

Mircea CHIRIAC :

„Timp de cinci zile am avut prilejul să vizităm cea mai importantă regiune minieră a țării, locuri legate de tradițiile de muncă și de luptă ale clasei noastre muncitoare : Petroșani, Uricani, Lupeni, Vulcani, Petrița. Echipa noastră formată din cîțiva membri de frunte ai Uniunii compozitorilor și muzicologilor din R.S.R. a însoțit pe președintele nostru, prof. univ. Nicolae Călinoiu, rectorul Conservatorului din București și deasemeni minunatul cor «Madrigal» al Conservatorului din București,

condus de artistul emerit Marin Constantin, profesor universitar, care a realizat minunate programe muzicale în fața unei asistențe care umplea, pînă la refuz, sălile de concert. Admirabilele concerte au reprezentat întâlniri de neuitat între oamenii muncii și grupul oamenilor de artă. Pe linia unei tradiții pe care Uniunea compozitorilor și Conservatorul din București o întreține cu dragoste și pasiune, acest cald schimb de mesaje de prietenie și solidaritate tovarășească ne-a oferit fiecăruia dintre noi un luminos exemplu de devotament pentru țelurile înalte ale socialismului, pentru rolul educativ al artei, în această acțiune“.

Vasile DONOSE :

„Pentru mine acest turneu înseamnă o experiență umană, ale cărei învățăminte vor avea implicații multiple și complexe în tot ce urmează să întreprind ca om, în general, ca om de cultură și ca activist pe tărîmul artei, în special. Am prețuit și cu acest prilej minunatul exemplu de eroism în muncă, de autodepășire pînă la sublim, specific minerilor și am înțeles, poate mai profund ca oricînd, că dragostea este posibilă și necesară și că muzica este una dintre cele mai generoase căi de acces în lumea dragostei, a iubirii de oameni. Plec cu impresia că frumusețile țării noastre, așa cum ne sint ele înfățișate încă de la intrarea în defileul Văii Jiului, sint inegalabile și că oamenii acestor locuri, băstinași sau veniți aici la chemarea aurului negru, au împrumutat ceva din tăria de granit a Parîngului și masivului Retezat. Există o căldură umană impresionantă la toți cei pe care i-am întâlnit și cunoscut, o căldură care transcende accidentalul spre a defini vocația intrinsecă a construcției și setei de frumos“.

Dumitru CAPOIANU :

„Nu sint prima dată în Valea Jiului. În urmă cu mulți ani am scris muzica pentru o piesă de teatru la vechiul Teatru al Petroșaniului. Dar cîtă diferență între urbea de atunci și modernul oraș care este și continuă în fiecare clipă să devină Petroșaniul de astăzi ! O constantă, totuși, pentru mine : oamenii. La fel de calzi, de primitivi, de interesați pentru artă și atunci ca și acum, la fel de dornici să afle, la fel de avizi de muncă. Și totuși, și în aceste constante există nuanțe : oamenii de astăzi mi s-au părut mai interesați de noutate decît cei de ieri. Mă refer, mă gîndesc la liniștea ce se stabilea în auditoriu de fiecare dată cînd muzica ce îi era oferită trecea granița — ce-i drept greu de stabilit — muzicii academice, obișnuite pentru ei, trecînd la expresia mult mai abruptă, mai virulentă, și, poate tocmai din pricina aceea, a producțiilor contemporane“.

Teodor BRĂTU :

„Mă aflu pentru a treia oară în Valea Jiului : prima vizită am făcut-o, tot într-un cadru organizat, în anul 1964, iar pe cea de a doua în anul trecut. De fiecare dată, însă, am simțit aceeași emoție puternică, aceste locuri, acest veritabil sanctuar muncitoresc-revoluționar, fiindu-mi aproape inimii mele chiar mai înainte de a-l fi văzut cu proprii ochi (una din primele mele lucrări, lucrarea de diplomă a Conservatorului, s-a intitulat *Minierii Jiului*, o suită vocal-simfonică în patru părți, pentru soliști, cor mixt, cor bărbătesc și orchestră simfonică). Imaginea de azi a Văii Jiului nu se mai poate compara, nici pe departe, cu cea de acum 20 de ani, în afară doar de oameni, de minieri, pe care după cum i-am văzut și în aceste zile, au rămas la fel de dârzi, de hotărâți în lupta pe care o duc ceas cu ceas pentru a scoate la lumină, din adâncurile pământului, cât mai mult cărbune. Impresiile culese acum în Valea Jiului nu se pot evalua imediat, decît superficial și sumar. Ele se depun în inimile noastre, ale artiștilor și se sedimentează, precum straturile de cărbune, iar forța lor germinatoare crește și se înobilează în timp ceva mai îndelungat. Aceasta nu înseamnă că în unele genuri muzicale mai simple, cum este cîntecul

de masă, ele nu se vor transfigura curînd în imagini muzicale. Iată, de exemplu, după vizita de anul trecut, cîțiva compozitori, printre care și eu, am realizat, imediat, un număr de cîntece care vorbesc tocmai de actuala față a acestei istorice Văi a Jiului, azi o zonă de rară frumusețe și dominată de un avînt edilitar impetuos. Și de această dată plec de aici cu sufletul mai bogat în trăiri, hotărît să mă preocup și mai mult decît pînă acum, în activitatea mea de creație, de temele sugerate de ceea ce am văzut și am simțit pe parcursul acestor zile. Doresc din toată inima Văii Jiului o înflorire și o strălucire tot mai mari, ducînd mai departe, spre viitorul comunist al patriei noastre, tradițiile revoluționare, cu care, prin vremuri, s-au acoperit de glorie aceste locuri și acești „oameni între oameni“, care sînt minierii Jiului“.

Nu vom încheia reportajul nostru fără a sublinia, încă o dată, pasiunea, sinceritatea comunicării artistice, entuziasmul cu care admirabilul cor „Madrigal“, înfruntînd oboseala deplasărilor zilnice, a dăruit publicului momente de o neasemuită forță emoțională.

Reportaj realizat de **Rodica SAVA**

CREAȚII

Simfonia I de Vasile Herman

Realizarea unei simfonii a însemnat, pentru compozitorul Vasile Herman (n. 1929), explicitarea prealabilă a ceea ce poate fi o concretizare contemporană a genului. Scrisă după o îndelungată perioadă de gestație — de zece ani, după cum ne-a mărturisit autorul — *Simfonia* (1976) s-a întrupat în urma altor lucrări orchestrale. *4 Ritornelle* (1964), *Cantilații* (1967), *Polifonie* pentru șapte grupuri instrumentale (1968), *Episoade* (1968), *Syntagma I* pentru 14 instrumente de coarde și pian (1971), *Postludiu în memoria lui Avram Iancu* (1971) reprezintă — alături de valoarea lor în sine — etape ale devenirii unei individualități creatoare, stadii convergente spre a da o expresie proprie genului consacrat al simfoniei. Considerăm că trăsătura stilistică definitorie a compozitorului este dată prin acțiunea specifică a raportului inovație-tradiție, concretizată la nivelul limbajului în construcții modale (îndeosebi modal-seriale și modal-cromatice); la nivelul formelor — prin valorificarea elementelor și tiparelor antice și medievale. În urma acestor acumulări, compozitorul ajuns

în deplină maturitate creatoare și-a putut asuma scrierea unei simfonii fără a se expune riscurilor de a fi epigon ori exclusiv novator. Determinarea „întii“ pentru această *Simfonie* ar fi însemnat un angajament pe care autorul nu știa atunci dacă va reuși să-l îplinească în timp. Acum, genul mai este reprezentat în creația sa de *Simfonia a II-a*, „*Memorandum*“ (1980) și *Simfonia a III-a* (1982) care, ca și *Concertul pentru coarde* (1980), aduc, fiecare, opțiuni estetice diferite.

Vădînd o concepție componistică solid fundamentată, *Simfonia I* își declară — peste ani — viabilitatea. Ea propune valorificarea sensului original al termenilor grecești *syn + phonein* (același cu latinescul *consonare*). *Simfonia* se constituie — așa cum arată subtitlul — din „șapte ipostaze fonice alcătuiind un «Nomos»“, anume: *Paraphonia*, *Melos-Ethos*, *Antiphonia*, *Prosódion*, *Diaphonia*, *Heterophonia*, *Synthesis*, reprezentînd deci modalități specifice de „a suna împreună“, consacrate în dezvoltarea istorică a artei muzicale. *Nomos*-ul (l. gr. = lege, normă,